

KULON

8/71

rzeźba

ZWIĄZEK
POLSKICH
ARTYSTÓW
PLASTYKÓW
CENTRALNE
BIURO
WYSTAW
ARTYSTYCZNYCH

STANISŁAW
KULON
rzeźba

marzec 1971

Warszawa, „Zachęta“, plac Małachowskiego 3

STANISŁAW KULON

Warszawa, Przasnyska 14 m. 1

Urodzony w 1930 r. w Sobiesku (ZSRR). Studia artystyczne: Państwowe Liceum Technik Plastycznych w Zakopanem — pod kierunkiem prof. Antoniego Kenara, ukończone w 1952 r.; Akade-

mia Sztuk Pięknych w Warszawie w pracowniach prof. Ludwika Nitschowej i prof. Mariana Wnuka, dyplom w 1958 r. Obecnie adiunkt ASP w Warszawie.

- 1955 Ogólnopolska wystawa młodej plastyki, Warszawa Arsenał
- 1957 I etap konkursu na pomnik Bohaterów Warszawy — wyróżnienie (w zespole)
- 1958 Wystawy ceramiki polskiej, Londyn, Sztokholm
- 1959 Wystawa: Antoni Kenar i jego uczniowie, Warszawa
XV Ogólnopolska wystawa plastyki, Radom
II etap konkursu na pomnik Bohaterów Warszawy — wyróżnienie I stopnia
Konkurs na pomnik I Armii WP, Warszawa — wyróżnienie
- 1960 Rzeźba polska 1945—1960, Warszawa
Wystawa Grupy Powiśle, Warszawa
- 1961 Wystawa rzeźby w XV-lecie PRL, Warszawa — wyróżnienie
Konkurs na pomnik Juliusza Słowackiego, Warszawa
II Biennale młodych, Paryż
- 1962 Warszawa w sztuce, Warszawa
Konkurs na pomnik Powstańców Wielkopolskich, Poznań — II i III nagroda (wspólnie z Janem Kuczem)
- 1963 Sztuka użytkowa w XV-lecie PRL, Warszawa
Warszawa w sztuce, Warszawa
Wystawa rzeźb i tkanin Okręgu Warszawskiego ZPAP, Warszawa
Salon Bosio, Monte Carlo
- 1964 Wystawa indywidualna, Poznań Arsenał
I Wystawa Grupy Rekonesans, Warszawa
Międzynarodowa wystawa sztuki współczesnej, Monte Carlo — Grand Prix dla sekcji polskiej
- 1965 Wystawa rzeźby i grafiki w XX-lecie PRL, Warszawa — nagroda
Porównania I, Sopot
Warszawa w sztuce, Warszawa — nagroda
II Wystawa Grupy Rekonesans, Warszawa
Okręgowa wystawa rzeźby i grafiki, Warszawa
Wystawa rzeźby plenerowej, Opole
X Międzynarodowa wystawa ceramiki, Waszyngton następnie w 1966 r. objazdowa po miastach Kanady
Biennale sztuki Państw Nadbałtyckich, Rostock
Sztuka polska 1965, Kolonia
- 1966 I Festiwal sztuk pięknych, Warszawa — złoty medal
Wystawa rzeźby Okręgu Warszawskiego ZPAP, Kraków
I Ogólnopolska wystawa rzeźby młodych, Kraków — nagroda
- III Wystawa Grupy Rekonesans, Warszawa
Konkurs na projekt pomnika Bohaterów Ziemi Kieleckiej, Kielce — wyróżnienie
Realizacja pomnika Marii Konopnickiej, Warszawa Ogród Saski — za pomnik ten artysta otrzymał Złotą Honorową Odznakę m.st. Warszawy
- 1967 Ogólnopolska wystawa rzeźby 1967, Warszawa — medal
Wystawa pokonkursowa: Człowiek i praca w Polsce Ludowej, Warszawa
IX Biennale rzeźby plenerowej, Antwerpia park Middelheim
Realizacje rzeźbiarskie dla FAO, Rzym
- 1968 XXV-lecie LWP w twórczości plastycznej, Warszawa
Wystawa absolwentów z okazji XX-lecia PLTP im. A. Kenara, Zakopane
Wystawa darów dla Muzeum Sztuki Współczesnej, Skopje
Wystawa sztuki Krajów Nadbałtyckich, Sztokholm, Visby
Konkurs na pomnik Bohaterów przełamania Wału Pomorskiego — wyróżnienie
Realizacja pomnika Żołnierzy Wojska Polskiego, Babice cmentarz
Prace przy realizacji pomnika Jana XXIII, Wrocław (wg projektu L. Nitschowej)
Międzynarodowe sympozjum rzeźby w drewnie. Pieštany (Słowacja)
- 1969 III Ogólnopolska wystawa „Przeciw wojnie”, Lublin
25 lat rzeźby warszawskiej, Warszawa
Warszawa w sztuce, Warszawa
Matka i dziecko w polskim medalierstwie współczesnym (z okazji Kongresu UNICEF), Warszawa następnie Berno, Lucerna
V Międzynarodowa wystawa rzeźby plenerowej, Legnano pod Mediolanem
IX Międzynarodowa wystawa malarstwa i rzeźby „Annale Poreč”, Poreč (Jugosławia)
Międzynarodowa wojskowa wystawa plastyki, Budapeszt
- 1970 Wystawa indywidualna, Toruń BWA, Bydgoszcz BWA, Wrocław BWA
Wystawa pokonkursowa „Lenin i Jego Idea”, Warszawa
VIII Wystawa prac Grupy Realistów, Warszawa
III Festiwal sztuk pięknych, Warszawa — brązowy medal
Wystawa polskiej sztuki współczesnej, Essen
- 1971 Rzeźba pomnikowa i monumentalna w Polsce Ludowej, Wrocław

Prace w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie i we Wrocławiu, Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu, Stołecznej Rady Narodowej, Centralnej

Składnicy Muzealnej w Kozłowie, Galerii „Pegaz” w Zakopanem, za granicą w Muzeum Sztuki Współczesnej w Skopje oraz w kolekcjach prywatnych.

Obserwując rozwój życia artystycznego początkujących rzeźbiarzy nasuwa się wiele refleksji i porównań. W pierwszych, szkolnych fazach tego życia młodzi rzeźbiarze jak strumień wypływający ze źródła szukają w terenie swej drogi, klucząc i zawracając w rysowane postęпами i zwrotami meandry, niepokojąc się i borykając z własną niemocą. Po wyzwoleniu ze szkolnej opieki, walka o własną drogę staje się bardziej poważna i bolesna. W naszych warunkach nie wspomaganym bynajmniej pomocą fachowej krytyki rzeźbiarskiej, która prawie nie istnieje — rzeźbiarz zaczyna z wysiłkiem przedzierać się przez dżunglę zmieniających się szybko kierunków, dżunglę powabów mody, możliwości, zaprzeczeń — raniąc się, potykając, upadając i na nowo zrywając do lotu aby za wszelką cenę w swej pracy rzeźbiarskiej ocalić swą duszę, własną prawdę wobec otaczającego świata. Ilu z nich nie ustępuje? Ilu rezygnuje na rzecz dróg bocznych, łatwiejszych czy korzystniejszych?

Kulon nie ustąpił.

Zahartowany zmudnymi początkami, wzmocniony upartą wytrwałością w pracy, przechodzi z jednego etapu twórczości w następny coraz dojrzalej krystalizującego się talentu, coraz bogatszy w doświadczenia. Na prawie każdą wystawę przygotowuje nowe prace, a w swym młodym życiorysie twórczym oprócz udziału w wystawach ogólnokrajowych i zagranicznych ma już trzy wystawy indywidualne.

Kulon pierwsze swe kroki stawiał pod kierunkiem Antoniego Kenara, który uczniów swej szkoły wcześniej wciągał w orbitę zagadnień rzeźbiarskich, wprawdzie początkowych ale istotnych artystycznie. Wielu z nich studiowało później w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Dla grupy tej charakterystyczny był wpływ klimatu nauczania Kenara, swego czasu ucznia Breyera — świetnego, bardzo oryginalnego, prawdziwego pedagoga.

Kulon, już w pierwszych latach pobytu w Akademii, zdradzał poważny stosunek do

pracy i możliwości swego talentu, czego dał dowód na przykład w ciekawym studium Wróblewskiego. Nie ma tej pracy, należy w ogóle żałować, że Akademia nie zdołała zebrać najwartościowszych prac swych uczniów w archiwum, które świadczyłyby o jej rozwojowej linii, prac tym cenniejszych, że noszących ślady nie tylko talentów ale i młodzieńczej w swych myślowych skrótach i jeszcze szczerzej bezpośredniości. Jest to prawdziwy brak uczelni nie posiadającej w skutek tego świadectwa historii bogatego rozwoju Wydziału Rzeźby w Akademii warszawskiej czasów powojennych.

Kulon ze szkoły Kenarowskiej wyniósł zamiłowanie do drewna jako materiału najbardziej mu bliskiego w pracy rzeźbiarskiej. Tak też od pierwszych wystaw, oprócz udanych prac ceramicznych i w kamieniu, pojawiają się rzeźby w drewnie; początkowo białe i gładkie („Podróż”), wkrótce figury ponad dwu i trzymetrowe („Protoplaści”, „Na targ”, „Opiekunka”, „Matka” i in.) nie pozbawione uroku tajemniczego piękna sztuki ludowej z kolorystycznie doskonale odczuta patyną. Powoli Kulon uwalnia swe prace od upiększeń blaszkami i sznurami, rzeźba staje się coraz bardziej syntetyczna, dynamiczna i współczesna, coraz głębiej, czasem dramatycznie przeżyta i prawdziwie „zaangażowana”. Czy to utrudzony robotnik szeroko rozkrzyżowujący ręce spracowane przy odbudowie kraju, czy też matka osłaniająca rękami dziecko przed niebezpieczeństwem („Niespokojne niebo”). Kulon ma coraz więcej do powiedzenia i coraz bardziej bezpośrednio i z większym rozmachem wypowiada swe przeżycia. Jest to droga poszukiwań swego własnego wyrazu, wiele obiecująca przy dalszym doskonaleniu warsztatu, stwarzająca atmosferę artystyczną, która zapowiada nowe, wartościowe osiągnięcia.

4 XII 1970

L. N.

Moją formą wypowiedzi jest rzeźba. Pragnąłem i w dalszym ciągu pragnę wypowiedzieć się tą formą o wszystkich swoich niepokojach, radościach, wątpleniach i refleksjach powstałych na stykach dwóch światów: świata otaczającego mnie — nas i świata mojego wewnętrznego.

Na tym styku powstaje szereg wielowarstwowych konfliktów, które musi się rozstrzygać przez szukanie własnych zdeklarowanych form wypowiedzi zgodnych z własnym sumieniem.

W moim przekonaniu zawsze musi być głęboki, mocno przeżyty POWÓD — dla czego ja tego chcę, a właściwie muszę to zrobić, co chcę przez to powiedzieć i jaką znaleźć formę aby tę treść mocno, przekonująco, własnymi środkami plastycznymi wyrazić i wzruszyć sumieniami innych.

Jest to zadanie bardzo trudne, wymaga wiele i to bardzo wiele wysiłku i przeważnie jest to nieosiągalne mimo, że bardzo szczerze pragnie się tego.

Od szeregu lat budowałem swoją konstrukcję na temat rzeźby, od pewnego czasu pod wpływem nowych refleksji i weryfikacji uprzednia konstrukcja nie wytrzymuje i zaczyna się chwiać i pękać.

Jaka będzie nowa jeszcze nie wiem — ale mam nadzieję i właściwie wiem już dzisiaj, że musi być solidniejsza, bardziej odporna na czas, a u podstaw muszą znaleźć się takie kryteria jak: każda twórczość powinna być głęboko humanistyczna, pomagać ludziom żyć — mimo wszystko, witalna, tworzona z pasją, szczerą, w formie osobistej — niepowtarzalnej.

Stanisław Kulon

1. Pietà, 1956, cement, wys. 55
2. Pietà, 1958, gips, wys. 100
3. Pietà, 1958, terakota, wys. 30
4. Portret woźnego Ziemy, 1958, terakota, wys. 40
5. Siedzący, 1958, terakota, wys. 35
6. Mały dramat, 1959, drewno, wys. 160
wł. Ministerstwa Kultury i Sztuki
7. Łza, 1959, terakota, wys. 90
dar dla Centrum Zdrowia Dziecka
8. Sen św. Franciszka, 1959, gips płaskorzeźba, wys. 50
9. Spowiedź, 1959, gips płaskorzeźba, wys. 50
10. Św. Franciszek, 1959, terakota, wys. 50
11. Ptak, 1959, terakota, wys. 30
12. Projekt pomnika Bohaterów Warszawy, 1959, gips
wł. Prezydium Rady Narodowej m.st. Warszawy
13. Ucieczka, 1960, terakota, szer. 50
wł. doc. Tadeusza Łodziany, Warszawa
14. Samotne, 1960, gips, wys. 50
15. Tors, 1960, drewno, wys. 120
wł. Muzeum Narodowego w Warszawie
16. Projekt pomnika Juliusza Słowackiego, 1960, gips, wys. 70
17. Podróż, 1961, drewno, szer. 165
18. Zmierzch, 1962, drewno, wys. 170
19. Protoplaści, 1963, drewno, wys. 290
20. Prorok, 1963, drewno, wys. 200
wł. Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu
21. Projekt pomnika Marii Konopnickiej, 1963, gips, wys. 60
22. Na targ, 1964, drewno, wys. 220
wł. Muzeum Narodowego we Wrocławiu
23. Mit ludowy, 1964, drewno, wys. 190
24. Miasto nad Wisłą, 1964, drewno płaskorzeźba, szer. 200
wł. Wydz. Kultury Prezydium Rady Narodowej m.st. Warszawy
25. Opiekunka I, 1965, drewno, wys. 220
26. Wiezy natury, 1965, drewno, szer. 140
27. Opiekunka II, 1965, drewno, wys. 100
28. Macierzyństwo, 1965, granit, wys. 70
29. Składanka, 1965, drewno, wys. 50
30. Z dawnych lat, 1965, gips, wys. 55
31. Spotkanie II, 1966, terakota, wys. 235
32. Niepokój matki, 1966, terakota, wys. 200
33. Spotkanie I, 1966, terakota, wys. 85
34. Postacie, 1966, drewno, wys. 50
35. Matka partyzanta, 1966, terakota, wys. 90
36. Projekt pomnika Bohaterów Ziemi Kieleckiej, 1966, gips
wł. Wydz. Kultury Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Kielcach
37. Na temat Matki Courage, 1967, drewno, wys. 270
38. Z dawnych lat, 1967, drewno, wys. 287
39. Ręka, 1967, terakota, wys. 100
40. Siedząca, 1968, drewno, wys. 110
41. Dzieci, 1968, cement, wys. 45
42. Projekt pomnika Ofiar Obozu Zagłady na Majdanku, 1968, gips, szer. 80
43. Człowiek I, 1969, drewno, wys. 325
44. Zetlałe dzieciństwo, 1969, cement, wys. 75
45. U celu, 1969, gips, wys. 80
46. Janusz Korczak, 1969, gips, wys. 75
47. Przeciw przemocy, 1969, gips, wys. 90
48. Dzieci, 1969, drewno, wys. 90
dar dla Centrum Zdrowia Dziecka
49. Spóźniony protest, 1969, gips, wys. 75
50. Janusz Korczak, 1969, gips, wys. 60
51. Wołanie, 1969, cement, wys. 70
52. Pragnienie słońca, 1969, gips, wys. 50
53. Karmiąca, 1969, gips, wys. 50
54. Janusz Korczak, 1970, drewno, wys. 305
55. Pragnienie słońca, 1970, drewno, wys. 290
56. Protest matki II, 1970, gips, wys. 100
57. Groźne niebo, 1970, drewno, wys. 80
58. Człowiek II, 1970, gips, wys. 75
- 59—68. Formy ceramiczne, 1956—1970
- 69—76. Formy zbliżone do medali, 1969—1970,
gips cement
- 77—84. Formy pełne — drobne, 1956—1970,
gips terakota
- 85—134. Szkice i rysunki

FOTOGRAFIE POMNIKÓW I RZEŹB ZREALIZOWANYCH

- 135—136. Projekt pomnika Powstańców Wielkopolskich w Poznaniu, 1962
(wspólnie z J. Kuczem)
137. Dzieci, 1964, drewno, dar dla Muzeum Sztuki Współczesnej w Skopje
138. Tkliwość, 1965, granit, w ogrodzie Hotelu Rady Państwa w Warszawie
139. Pomnik Marii Konopnickiej w Ogrodzie Saskim w Warszawie, 1966
140. Pomnik Żołnierza WP na cmentarzu wojskowym w Babicach, 1968
141. Projekt pomnika Ofiar Obozu Zagłady na Majdanku, 1968
142. Matka, rzeźba zrealizowana na Międzynarodowym Sympozjum Rzeźby w drewnie w Piešťany (Słowacja), 1968
143. Przeciw przemocy, rzeźba zrealizowana na Plenerze w Orońsku, 1970

1. Pietà

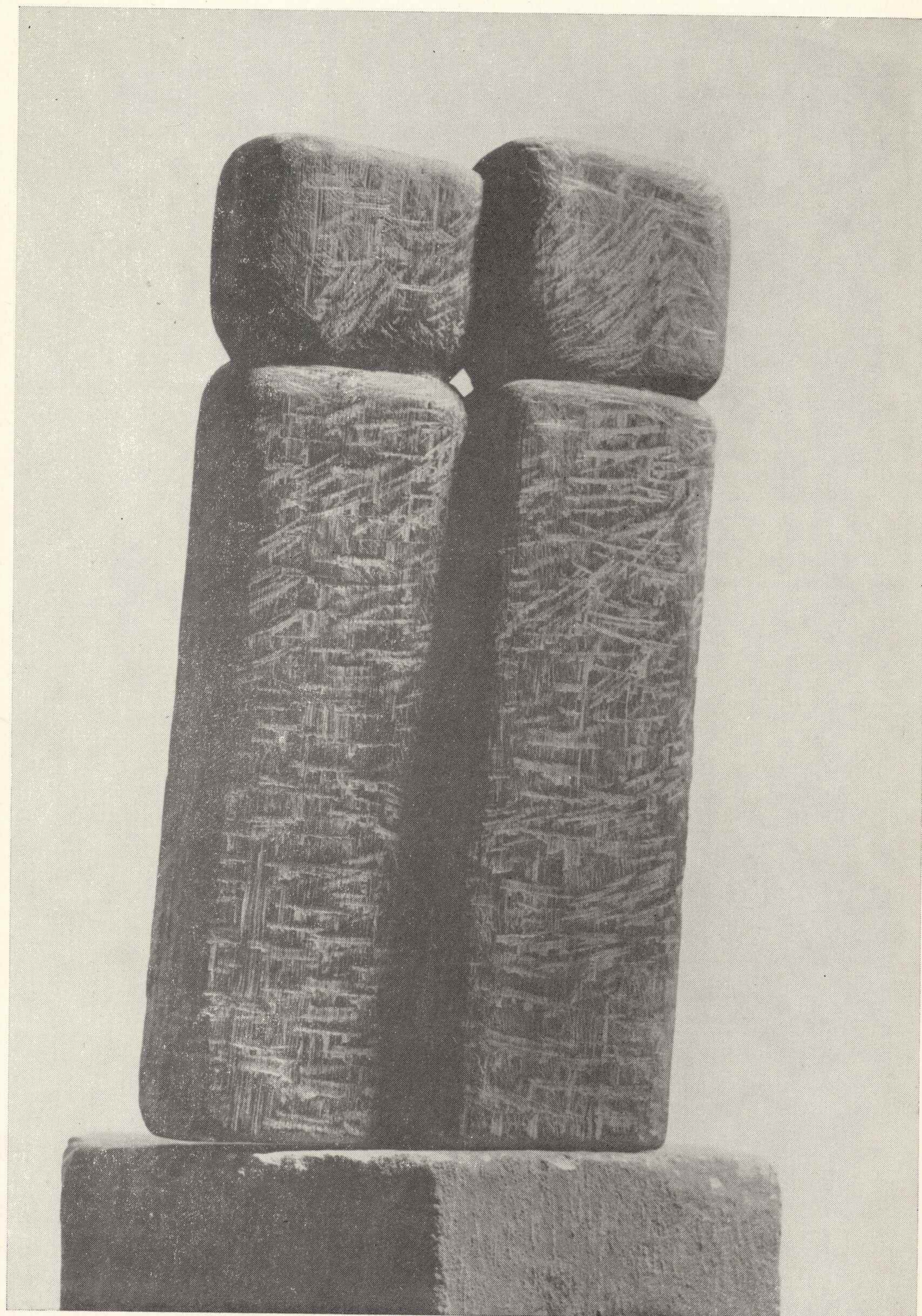
25. Opiekunka II

29. Składanka

34. Postacie

40. *Siedząca*

44. *Zetłale dzieciństwo*

46. *Janusz Korczak*

47. *Przeciw przemocy*

56. *Protest matki II*

58. *Człowiek II*

57. *Groźne niebo*

69. *Groźne niebo (forma zbliżona do medalu)*

139. Pomnik Marii Konopnickiej w Ogrodzie Saskim w Warszawie

143.
Przeciw przemocy,
plener w Orońsku
1970

Projekt ekspozycji: Stanisław Kulon
Projekt plakatu: Józef Mroszczak
Opracowanie graficzne katalogu: Jerzy Treutler
Redakcja katalogu: Maria Matusińska (CBWA)
Zdjęcia: Feliks Zwierzchowski poz. kat. 1, 25, 29,
34, 40 44, 46, 47, 48, 56, 57, 58, 69, 137 i zdjęcie
artysty; Tadeusz Bukowski poz. kat. 139;
Wojciech Stan poz. kat 143
Redakcja techniczna: Henryk Malko (CBWA)

Drukarnia im. Rewolucji Październikowej,
Warszawa
Zam. 8/71. U-69
nakład 500 egz.
cena zł 10.—

